

KARTA KURSU

(kurs obligatoryjny)

Pedagogika (I st., st. stacjonarne, semestr pierwszy)
2025/2026

Nazwa	Pojęcia i systemy pedagogiczne
Nazwa w j. ang.	Pedagogical concepts and systems

Koordynator	dr hab. Katarzyna Dormus, prof. UKEN	Zespół dydaktyczny
Punktacja ECTS*	4	Dr hab. Andrzej Ryk, prof. UKEN Dr Barbara Hartman

Opis kursu (cele kształcenia)

- zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami pedagogicznymi
- zapoznanie studentów z genezą powstania oraz rozwojem dyscypliny naukowej jaką jest pedagogika
- zapoznanie studenta z naukami pomocniczymi oraz subdyscyplinami pedagogiki
- dostarczenie w oparciu o efekty kształcenia wiedzy z zakresu kształtowania się i rozwoju wybranych systemów pedagogicznych XX i XXI wieku;

Warunki wstępne

Wiedza	Podstawowa wiedza o funkcjonowaniu społeczeństwa, rozwoju kultury i cywilizacji europejskiej na poziomie szkoły średniej
Umiejętności	Umiejętność analizy tekstu naukowego; porównywania i wnioskowania.
Kursy	-----

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01 – Zna terminologię używaną w pedagogice i rozumie jej źródła oraz zastosowania w obrębie dyscyplin pokrewnych	K_W01
	W02- Ma wiedzę na temat edukacji oraz jej filozoficznych, społeczno-kulturowych, historycznych, biologicznych, psychologicznych, prawnych i medycznych podstaw	K_W02
	W03- Zna i charakteryzuje różne subdyscypliny pedagogiki.	K_W06
Umiejętności	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych

	U01 – Posługuje się terminologia używana w pedagogice i dyscyplinach pokrewnych oraz poprawnie uzasadnia jej stosowanie. U02- Interpretuje zjawiska edukacyjne, posługuje się wiedzą z zakresu pedagogiki i nauk współpracujących	K_U01 K_U02
Kompetencje społeczne	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
	K01- Dokonuje samooceny wiedzy i umiejętności. Jest gotowy do samodoskonalenia warsztatu pracy pedagoga. K02 – Szanuje i propaguje wiedzę naukową z zakresu pedagogiki i nauk współpracujących oraz wykorzystuje ją w praktyce.	K_K01 K_K05

Organizacja											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P	E
Liczba godzin	15	15		-----		-----		-----		-----	-----
30											

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykład, dyskusja, praca z tekstem, przygotowanie referatu lub prezentacji na zadany temat.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01								x	x				x
W02								x	x				x
W03								x	x				x
U01								x	x				
U02								x	x				x
K01								x	x				
K02								x	x				x

Kryteria oceny	Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest obecność (20%) oraz aktywność na zajęciach
----------------	---

	(15%), przygotowanie referatu lub prezentacji (15%) oraz pozytywne zaliczenie sprawdzianu pisemnego (50%). Obecność na wykładach jest obowiązkowa.
--	---

Uwagi	Studia stacjonarne, I stopień
-------	-------------------------------

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Tematyka:

1. Pedagogika jako nauka
2. Podstawowe pojęcia pedagogiczne (wychowanie, edukacja, kształcenie, socjalizacja i in).
3. System herbartowski
4. Nowe wychowanie
5. Metoda Marii Montessori
6. Plan daltoński
7. Pedagogika antyautorytarna (A.S. Neill)
8. Janusz Korczak – koncepcja i praktyka pedagogiczna
9. System pedagogiczny Celestyna Freineta
10. Pedagogika waldorfska (Rudolf Steiner)
11. System jenajski, plan Winnetki

Wykaz literatury podstawowej

B. Śliwerski, *Współczesne teorie i nurty wychowania*, wiele wydań
 Z. Kwieciński, B. Śliwerski, *Pedagogika. Podręcznik akademicki*, t.1, wiele wydań
 Z. Kwieciński, B. Śliwerski, *Pedagogika. Podręcznik akademicki*, Warszawa 2019
Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku, t.1-7, Warszawa 2003-2010.
 W. Okoń, *Nowy słownik pedagogiczny*, wiele wydań
 L. Chmaj, *Prądy i kierunki w pedagogice XX wieku*, Warszawa 1963.

Wykaz literatury uzupełniającej

K. Dormus, *Rozprawy z Dziejów Oświaty (1958-2023)* w: Historia wychowania u progu XXI wieku : potrzeby badań naukowych i wyzwania edukacyjne. Red. A. Meissner, R. Ślęczka Kraków: Wydawnictwo Naukowe UKEN, 2024
Edukacja alternatywna – dylematy teorii i praktyki, red. B. Śliwerski, Kraków 1992.
Pedagogika alternatywna - dylematy teorii, red. B. Śliwerski, Kraków 1995.
Szkoły eksperymentalne w świecie 1900-1975, red. W. Okoń, Warszawa 1977
 Okoń W., *Wizerunki sławnych pedagogów polskich*, WSiP, Warszawa 2000.
 Drózd A., *Mity i utopie pedagogiczne*, Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, Kraków 2000.D
 Dormus K., *Historyczny i pedagogiczny kontekst koncepcji Benjamina Spocka [w:] W kręgu antyautorytarnej pedagogii Benjamina Spocka- współczesne glosy, echa i aplikacje*, red. K. Dormus, M. Głazewski, Wyd. Naukowe UP, Kraków 2021.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	15
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	5
	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	30

liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	10
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	15
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	10
Ogółem bilans czasu pracy		100
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		4